

KORMÁNYPROGRAM NYUGDÍJEMELÉSRE, ÜDÜLÉSI CSEKKEKRE, AUTÓPÁLYÁKRAVONATKOZÓ ÍGÉRETEKKEL, ÚJ ADÓK NÉLKÜL

Mer nagyot álmodni a hárompárti koalíció

A hatalomra lépő koalíció által kidolgozott kormányprogram számos fejezetének van gazdasági, pénzügyi vonatkozása. A teljesség igénye nélkül szemezgettünk ezek közül.

» BÁLINT ESZTER

Folytatni kívánja a nyugdíjpont emelését a Florin Cițu vezette kormány, ennek összegét minden évben kiigazítják az inflációs rátával és az országos bruttó átlagbér növekedési ütemének legkevesebb 58,5 százalékaival – derül ki egyebek mellett a tegnapi közzétett kormányprogramból. A dokumentum azt is előírja, hogy a koalíciós partnerek kidolgoznak egy mechanizmust, amelynek célja a nyugdíjpont emelésének kiszámíthatósága. A kabinet a jogszabályok által létrehozott privilégiumok eltörlését is célul tűzi ki, és a hozzájárulás elvét tekintve valamennyi nyugdíj kiszámítási alapjának. A gyerekpénz-ként emlegetett családi pótlék összege az idén elfogadott menetrend szerint nő tovább, 2021. július elsejétől újabb 20 százalékos emelés várható. Az új kormány emellett adókedvezményeket ígér a többgyermekes családoknak. Jó hír sokak számára az is, hogy a jelenlegi 3,75 százalékról 2024-ig 4,75 százalékra nő a nyugdíjrendszer második pilléréhez, vagyis kötelező magánnyugdíj alaphoz történő hozzájárulás értéke.

Mentőv az idegenforgalomnak

A koronavírus-járvány megfékezése érdekében fogantatott övintézkedések okozta válságot igencsak megsínylő idegenforgalom számára állami támogatást ígér a kormányprogram, arról azonban nincs egyelőre szó, milyen mértékű segítségről van szó. Ugyanakkor azok az utazási irodák, amelyek olyan turistákat hoznak be az országba, akik több mint öt éjszakát töltenek Romániában, külön támogatást kapnak. Szintén a turizmus fellendülését segíti a nyugdíjasok felkarolása mellett az a terv is, ami szerint a nyugdíjasok is különleges üdülési csekket kapnának,

amelyeket kizárólag gyógykezeléssel egybekötött üdülésre használhatnak majd fel. A diákok is kapnak utalványokat, amelyeket az iskolán kívüli tevékenységekre használhatnak fel, mint például múzeumok, természetvédelmi övezetek, régészeti leletek meglátogatására, különböző eseményeken való részvételre, sporttevékenységekre, vagy éppen turisztikai szolgáltatásokra, beleértve a szállást is.

Nem terveznek új adókat

A koalíció ugyanakkor azt ígéri, hogy „bár európai uniós összevetésben Romániában igen alacsony az adók és illetékek aránya a bruttó hazai termékben (GDP)”, nem vetnek ki új adókat és illetékeket, hanem arra összpontosítanak, hogy javítsanak a begyűjtés hatékonyságán. Az Országos Adóhatóság (ANAF) átfogó reformja is szerepel a dokumentumban.

Újabb állami pénzügyi intézet, egy fejlesztési bank létrehozása is szerepel a kormány programjában, ezt az entitást már meglévő állami intézmények – többek között az Eximbank és a kvv-k garanciaalapja – összevonásával tervezik tető alá hozni.

Ezer kilométer sztráda, gyorsuló vasúti forgalom

Fontos szerepet kap a kormányprogramban a régiók egymással összehangban történő fejlesztése, a kevésbé fejlett megyék felzárkóztatása a fejlettebb régiókhoz, a közszolgáltatások minőségének javítása. Víz- és csatornahálózatokra például 8 milliárd lejt, vízellátó rendszerek, emésztőgödörök és szennyvíztisztító berendezések beüzemelésére 250 millió lejt készül költeni az új kormány.

A közúti infrastruktúra fejlesztésének is fontos szerepet szánunk, a kormányprogram szerint a megyei és helyi utak 70 százalékát, vagyis 7000 kilométer megyei és 20 000 kilométer helyi utat szándékoznak felújítani, összesen 32 milliárd lejes beruházással. Az autópálya-építési terveket nézve azt láthatjuk, hogy összesen 1000 kilométer sztráda és gyorsforgalmi út megépítését ígéri az elkövetkező négy évben. Érdekes-

Állami támogatással, üdülési csekkkel állítaná talpra a kormány a turizmust

ség, hogy leporolták az észak-erdélyi sztráda Marosvásárhely és Brassó közötti szakaszának a terveit, és erdélyi viszonylatban szintén fontos beruházás lehet a Sepsiszentgyörgyöt Gyergyóditróval, illetve a Szovátát Csíkszeredával összekötő gyorsforgalmi út. A dokumentum ugyanakkor számos más sztrádát és gyorsforgalmi utat is tételesen felsorol. A tervek között szerepel többek között a megközelítőleg 311 kilométer hosszú A8-as Marosvásárhely–Târgu Neamț–Jászvásár–Ungheni-autópálya (36 milliárd lejes kivitelezési irányással), a 421 kilométeres A7-es Ploiești–Buzău–Focșani–Bákó–Pașcani–Suceava–Siret-sztráda (8,2 milliárd lejes költségvetéssel), az A13-as sztráda 8,8 milliárd lejes költségvetésű, 160 kilométeres szakasza Brassó és Bákó között. Meg kívánják építeni a 125 kilométeres szakaszt Szeben és Brassó között (7,1 milliárd lejt), a Craiova–Pitești gyorsforgalmi út 3-as és 4-es szakaszát (1,3 milliárd lejes költségvetés), illetve a dobrudzsai gyorsforgalmi utakat, melyeknek a megvalósítása prioritást jelent a gazdasági fejlődés érdekében.

A 2021–2024-es időszakban ugyanakkor megközelítőleg 370 kilométer-

» **Érdekesség, hogy leporolták az észak-erdélyi sztráda Marosvásárhely és Brassó közötti szakaszának a terveit, és erdélyi viszonylatban szintén fontos beruházás lehet a Sepsiszentgyörgyöt Gyergyóditróval összekötő gyorsforgalmi út.**

nyi körgyűrű, terelő- és bekötőút építését és kiterjesztését is tervezik, melyeknek költségvetését mintegy 5,5 milliárd lejt becsülik a kormányprogram kidolgozói. Szerepel többek között a bukaresti körgyűrű kiterjesztése, Temesvár déli körgyűrűje, Zilah, Szatmárnémeti, Marosvásárhely, Galac, Târgu Jiu körgyűrűje. Új projektnek számít ugyanakkor Kolozsvár metropolisz-területének körgyűrűje, Temesvár nyugati körgyűrűje, Segesvár, Vaslui, Râmnicu Vâlcea terelőútja. A Prahova-völgyi zsúfolt forgalom ügyét is meg szeretné oldani a kormány az elkövetkező négy évben.

A vasúti infrastruktúra is komoly korszerűsítéssel megy át, ha megvalósulnak a kormányprogramba foglaltak, a tervek szerint 2020–2024. között 1001 kilométeren újulna meg a vasútvonal, aminek köszönhetően lényegesen nőne a vonatok közlekedési sebessége. Többek között a Bukarest és Brassó, valamint a Temesvár és Arad között futó sínpárok felújítása van tervben. Emellett a brassói, nagyszebeni, nagyváradi, temesvári, kolozsvári és konstancai nemzetközi repülőtér is kiépítenék a vasutat.

Erdély az országos átlag alatt a hitelek és bankbetétek tekintetében

» KRÓNIKA

Románia régiói nagyon különböző képet mutatnak a lakossági hitelek és bankbetétek tekintetében – derül ki az Erdélystat.ro statisztikai portál friss elemzéséből, amely kitér arra is, hogy Románia mind a lakossági hitelek, mind a lakossági bankbetétek rangsorában utolsó az Európai Unióban.

Az egy főre jutó háztartási hitelállomány értéke 1555 euró volt Romániában 2020 januárjában, ami kevesebb mint tizede az EU-s átlagnak (15 561 euró), ezzel a kelet-közép-európai országok rangsorában is az utolsó helyet foglalja el, Magyarország (2177 euró) és Bulgária (1770 euró) után. Az

egy lakosra jutó háztartási betétek összege 2420 euró volt, ami az EU-s átlag alig több mint nyolcada, ezzel a tagállamok rangsorában szintén az utolsó helyen szerepel Lettország (3975 euró) és Magyarország (3135 euró) mögött. Az elemzés szerint ez annak ellenére van így, hogy 2008 és 2020 között a megtakarítások fokozatosan és jelentősen nőttek az országban. A hitelállomány – a lakáskölcsönök töretlenül növekvő igénybevétele és a fogyasztási hitelek enyhe visszaesése mellett – szintén jóval az inflációt meghaladó mértékben növekedett az elmúlt tizenhárom évben.

Amint az adatok regionális bontásából kiderül, Bukarestben és vonzáskörzetében az országos átlag három-

szorosát is meghaladja a lakossági hitelállomány összege. Erdély viszont enyhén az országos átlag alatt szerepel a statisztikában. Míg Romániában átlagosan 1555, Erdélyben pedig 1367 euró az egy főre jutó hitelek összege, Székelyföldön ez csupán 497 euró. Az egy főre eső bankkölcsönök mértéke Erdélyben belül Közép-Erdélyben, és a Bánságban kiemelkedő.

A nem teljesítő hitelek aránya 2020 januárjában Erdélyben belül a partiumi megyékben (3,8 százalék) és Dél-Erdélyben (3,4 százalék) volt a legmagasabb, Székelyföldön pedig a legalacsonyabb (1,5 százalék). A megtakarítások átlagát is Bukarest és vonzáskörzete húzza felfelé, ahol az egy főre jutó betétállomány több mint két-

» **Az egy lakosra jutó háztartási betétek összege 2420 euró volt, ami az EU-s átlag alig több mint nyolcada.**

szere az országos átlagnak. Erdély a betétállomány statisztikájában is enyhén elmarad az országos átlagtól.

Az egy lakosra vetített bankbetét-állomány Erdély egészében 2156 euró, Közép-Erdélyben 3015, Dél-Erdélyben 2290, Bánságban 2127, Partiumban 1732, Észak-Erdélyben 1572, Székelyföldön pedig 1453 euró volt 2020 januárjában. Bár 2008 és 2020 között a betétek gyarapodása körülbelül háromszoros volt mindegyik erdélyi régióban, abszolút értékben ez azt eredményezte, hogy a nagyobb tartalékokkal rendelkező régiók előnye tovább nőtt. Közben egy átlagos közép-erdélyi lakosra jutó megtakarítás 2114 euróval lett több, egy székelyföldi csupán 972 euróval gyarapodott.